

Multikulturalizmin AZƏRBAYCAN MODELİ

Ölkəmiz üçün bu amil həm daxili sabitlik, həm inkişaf, həm də geosiyasi mövqeyinin güclənməsi deməkdir

□ Azərbaycan müasir dövrdə multikulturalizmin dövlət siyasəti olduğu nadir ölkələrdəndir. Azərbaycanlıq məfkurəsini irəli sürən dahi lider Heydər Əliyev çox mürəkkəb dövəmdə Azərbaycanda ümumxalq birliyinə, xalqın vahid ideya ətrafında bir yumruq kimi birləşməsinə nail olmuşdu. Xalqın Heydər Əliyev şəxsiyyətinə sevgisi və bağlılığı ümumxalq birliyini təmin edən əsas şərt idi. Ulu öndər xalqın ona olan etimad və sevgisini dövlətçiliyin bərqərar olması, azərbaycanlıq ideyalarının möhkəmlənməsi, Azərbaycanın maraqlarının hər bir fərdi maraqlardan üstün olduğunun təlqin edilməsi üçün sərf etdi. Ölkəmizdə tarix boyu mövcud olmuş tolerantlıq və multikulturalizm dəyərləri məhz ulu öndər Heydər Əliyevin siyasətində daha da inkişaf etdirilərək, xalqın mənafeyinə xidmət edəcək ideyaya çevrildi. Heydər Əliyevin irəli sürdüyü “Azərbaycanlıq məfkurəsi” ölkədə ayrı-ayrı mədəniyyətləri birləşdirən vahid çətir rolunu oynayır.

Prezident İlham Əliyev tərəfindən rəsmi dövlət siyasəti səviyyəsinə qaldırılan multikulturalizm siyasəti, əslində, Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu və xalqımızın firavan yaşayışına hesablanmış azərbaycanlıq məfkurəsinin məntiqi davamı idi. Təsədüfi deyil ki, ölkə rəhbəri öz çıxışlarında tez-tez bu məsələyə toxunmuş və Azərbaycanın bölgədə multikulturalizm dəyərlərinin üstünlük təşkil etməsinin tərəfdarı olduğunu vurğulamışdır.

Gruplara öz mədəni seçimlərində azadlıq verdi. Sonradan ABŞ-da və Avropanın bir çox ölkələrində də, multikulturalizm ideyaları populyarlaşdı və dövlətlər bu siyasətin tərəfdarı kimi çıxış etməyə başladılar. Lakin son illərdə Böyük Britaniya, Almaniya və Fransa kimi dövlətlərdə multikulturalizm siyasəti uğursuzluğa düçar olmuşdur.

Beləliklə, yalnız Qərb dəyərləri üzərində qurulan və digər mədəniyyət daşıyıcılarının fərqli dəyərlərini qəbul etməyən Qərbsayağı multikulturalizm dünyada universal model kimi təqdim olunmağa çalışılsa da, qlobal arenada özünü doğrultmur. Lakin Qərb təcrübəsinin uğursuzluğu multikulturalizmin iflasa uğraması demək deyil. Məhz Azərbaycan nümunəsi bunun tam əksini göstərən modeldir. Multikulturalizmin Azərbaycan modeli sübut edir ki, fərqli sivilizasiyaların birgə yaşamasının və qarşılıqlı zənginləşməsinin gündəlik

həyat tərzini kimi qəbul edilməsi bəşəriyyətin qurtuluş yoludur. Belə ki, fərqli mədəniyyət və din daşıyıcılarını öz cəmiyyətinə assimilyasiya etməyə çalışmaq yox, bunu bir yaşayış tərzini kimi qəbul etmək lazımdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, “Multikulturalizm bizim həyat tərzimizdir. Nisbətən yeni anlayış olmasına baxmayaraq, multikulturalizm əsrlər boyu xalqımıza xas olan bir anlayışdır. Əsrlər boyu müxtəlif dirlərin, millətlərin nümayəndələri Azərbaycanda bir ailə kimi yaşamışlar.”

Azərbaycan üçün multikulturalizmin əhəmiyyəti həm daxili sabitlik və inkişaf, həm də geosiyasi vəziyyəti nəzərə almaqla xarici əlaqələrdə mühüm əhəmiyyət daşıyır.

Ölkəmizdə aparılan multikulturalizm siyasəti milli, ideoloji, ictimai təhlükəsizliyimizin əsas elementidir. Azərbaycanda Prezident İlham Əliyevin birbaşa rəhbərliyi ilə bu istiqamətdə aparılan işlər onu göstərir ki, ölkəmizdə radikal dini ideyaların yayılması və geniş kütlələr tərəfindən qəbul edilməsi mümkünsüzdür. Multikulturalizm siyasəti, əslində, mədəniyyətlərin təbii yolla inteqrasiyasına şərait yaradır. Bu siyasət dövləti ayrı-ayrı mədəniyyətlərə ziddiyyətlərə qarışmaqdan və bununla sosial sabitliyi daha da pisləşdirmək riskindən qoruyur. Belə olan halda, dövlət gücünü daha çox iqtisadi inkişaf və sosial rifahın yüksəldilməsinə sərf edir.

Multikulturalizm həm də Azərbaycan Respublikasının uğurlu xarici siyasətinin mühüm amili kimi çıxış edir. Bu, özünü ilk növbədə, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artmasında göstərir. Bundan başqa, multikulturalizm Azərbaycanı kənar müdaxilə risklərinin yaranması baxımından da mühafizə edir və

xarici qüvvələrin etnik və dini zəmində dövlətə təzyiq imkanlarını zəiflədir.

Bütün bunları nəzərə alaraq, əminliklə deyə bilərik ki, Azərbaycan bütün zamanlara örnək ola biləcək əsl multikulturalizm nümunəsidir. Müasir dünyanın milli-dini zəmində toqquşmalar, məzhəb savaşları, dövlətlərarası etimadsızlıq halları ilə üz-üzə qaldığı bir vaxtda Azərbaycandakı milli həmrəylik və xalqlar arasındakı dostluq, həmçinin, dövlətimizin mədəniyyətlərə dialoq məkanına çevrilməsi faktı qlobal əhəmiyyət kəsb edən məsələdir. Bu məsələlərin həlli istiqamətində Azərbaycanın təcrübəsi digər ölkələr üçün örnək ola bilər.

Kamran MƏHƏRRƏMOV,
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik
Akademiyaşının magistrantı

Mətanət A®

31 DEKABR

DÜNYA AZƏRBAYCANLILARININ

HƏMRƏYLIYI GÜNÜ VƏ YENİ İL

MÜNASİBƏTİ İLƏ XALQIMIZI ÜRƏKDƏN

TƏBRİK EDİR, DOĞMA AZƏRBAYCANIMIZA

HƏMRƏYLIK VƏ UĞURLU YENİ İL

ARZULAYIRIQ!

2018